T077 BL VII (33) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q33

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 33

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 33

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Laêm: MAY Y CHO BI SOÂ NI KHOÂNG PHAÛI BAØ CON

Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù naêm y cuûa Bí-soâ ni Caáp-ña ñeàu cuõ raùch, tuy coù nhieàu vaûi nhöng chöa may lieàn nghó khoâng bieát nhôø ai may, caùc Bí-soâ ni khaùc hoûi lieàn noùi yù nghó cuûa mình, caùc ni noùi: “Thaùnh giaû OÂ-ñaø-di laø ngöôøi quen bieát sao coâ khoâng ñem vaûi ñeán nhôø may”, ñaùp: “Thaùnh giaû laø baäc toân ñöùc ñaâu theå may y cho toâi”, caùc ni noùi: “Haõy mang ñeán nhôø thöû xem”. Caáp-ña nghe lôøi mang vaûi ñeán choã OÂ-ñaø-di ñaûnh leã roài ngoài moät beân, OÂ-ñaø-di thaáy xaáp baïch ñieäp treân tay lieàn hoûi: “Baïch ñieäp môùi naøy neáu may thaønh y Taêng-giaø-chi hai lôùp tuøy thôøi thoï duïng, tu phaåm thieän seõ caøng taêng tröôûng”, Caáp-ña noùi: “Vì ñaïi y cuûa toâi cuõ raùch neân ñem baïch ñieäp naøy ñeán nhôø ñaïi ñöùc may giuùp”, OÂ-ñaø-di nghe roài lieàn suy nghó: “Neáu ta nhaän may thì chuùng möôøi hai Bí-soâ ni seõ cuøng ñeán nhôø ta may, ta ñaâu theå lao nhoïc vì hoï. Neáu khoâng nhaän may thì Caáp-ña buoàn giaän, ta nhaän may nhöng laøm phöông tieän gì khieán khoâng theå trôû laïi nhôø ta may nöõa”, nghó roài baûo cöù ñeå ñoù, Caáp-ña ñeå vaûi laïi roài ra veà. Luùc ñoù Luïc chuùng ñeán thaáy xaáp baïch ñieäp lieàn hoûi cuûa ai, ñaùp laø cuûa Caáp-ña nhôø may giuùp, Luïc chuùng lieàn cuøng giuùp khoâng bao laâu thì may xong ñaïi y, OÂ-ñaø-di mang ñaïi y naøy ñeán choã kinh haønh duøng chæ naêm saéc theâu thaønh hình hai nam nöõ oâm nhau. Khi Caáp-ña ñeán hoûi, OÂ-ñaø-di ñöa y roài noùi vôùi Caáp-ña: “Khi naøo chöa nhuoäm xong thì khoâng ñöôïc môû ra xem, môû xem laø phaïm toäi”. Caáp-ña mang y veà, caùc ñoàng phaïm haïnh baûo ñöa ra xem, Caáp-ña khoâng ñöa cho xem vaø noùi laïi lôøi OÂ-ñaø-di ñaõ noùi, moät coâ ni nghòch ngôïm nghe noùi vaäy lieàn cöôõng ñoaït laáy y môû ra xem, nhìn thaáy theâu hình hai nam nöõ oâm nhau lieàn cuøng treâu choïc Caáp-ña, Ñaïi theá

chuû nghe bieát lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy quôû traùch OÂ-ñaø-di vaø cheá hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ may y cho Bí-soâ ni khoâng phaûi laø baø con, phaïm Ba- daät-ñeå-ca”. Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Töôùng phaïm gioáng nhö trong giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Saùu: CUØNG ÑI VÔÙI BÍ SOÂ NI CHUNG MOÄT ÑÖÔØNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng noùi vôùi nhau: “Caùc Haéc-baùt duøng môû Di haàu thoa döôùi chaân neân ñi ñeán ñaâu ñeàu ñöôïc lôïi döôõng vaø aùi kính; chuùng ta nhö eách ngoài ñaùy gieáng khoâng coù ñi ñaây ñoù cuõng khoâng ñöôïc lôïi döôõng vaø aùi kính nhö hoï”, noùi roài saùng hoâm sau cuøng ñeán choã chuùng möôøi hai Bí-soâ ni töø giaõ noùi laø muoán du phöông giaùo hoùa, caùc ni naøy nghe roài ñeàu buoàn khoùc, OÂ-ñaø-di hoûi taïi sao khoùc, caùc ni noùi: “Caùc thaày ñi roài vöôøn Caáp seõ troáng khoâng”, OÂ-ñaø-di noùi: “Trong vöôøn Caáp coù ñeán traêm ngaøn Thaùnh chuùng sao caùc coâ noùi laø troáng khoâng?”, caùc ni noùi: “Vì caùc Haéc-baùt ñeàu khoâng öa thích chuùng toâi”, OÂ-ñaø-di noùi: “Neáu vaäy thì haõy cuøng ñi vôùi chuùng toâi”, caùc ni noùi: “Cuøng ñi chung moät ñöôøng coù sao khoâng?”, ñaùp: “Ai caûn ngaên chöù, haõy chuaån bò löông thöïc leân ñöôøng roài cuøng ñi”. Saùng hoâm sau Luïc chuùng ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc roài ñeán choã chuùng möôøi hai ni, caùc ni môøi duøng tieåu thöïc, luïc chuùng aên xong baûo caùc ni: “Caùc coâ chuaån bò löông thöïc ñi ñöôøng nhö theá naøo, ñem ra cho chuùng toâi xem”, caùc ni noùi: “Naõy giôø caùc Thaùnh giaû ñaõ aên heát roài”, Luïc chuùng noùi: “Löông thöïc ñi ñöôøng chæ laøm coù baáy nhieâu thì khoâng ñuû, phaûi laøm nhieàu hôn theá nöõa”, caùc ni nghe lôøi laøm thöùc aên nhieàu hôn theá nöõa. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc muoán cuøng ñi, caùc vò ñoàng phaïm haïnh khuyeân: “Hoï ñeàu laø ngöôøi aùc haïnh, neáu ñoàng haønh seõ bò xuùc naõo khoâng nghi”, lieàn ñaùp: “Toâi khoâng hoïc theo hoï, cuõng khoâng caàu hoï laøm thaày y chæ laøm sao coù theå xuùc naõo ñöôïc toâi”, noùi roài cuøng nhoùm ngöôøi naøy ñoàng haønh. Luïc chuùng vöøa ra khoûi giôùi lieàn noùi vôùi nhau: “Chuùng ta ñaâu caàn giöõ veû moâ phaïm naøy nöõa, neân töï do thoaûi maùi thì hôn”, noùi roài Nan-ñaø ñi cuøng Bí-soâ ni Nan-ñaø, ñeä töû cuûa Nan-ñaø ñi cuøng ñeä töû cuûa ni Nan-ñaø… töøng caëp ñoâi nhö vaäy ñi cuøng ñöôøng. Caùc Baø-la-moân cö só troâng thaáy lieàn noùi: “ñaây laø vôï cuûa sa moân, ñaây laø con trai, con gaùi… cuøng theá tuïc coù khaùc gì ñaâu”, OÂ-ba-nan-ñaø nghe ñöôïc lieàn maéng: “Naøy Baø-la-moân aùc khaåu, vieäc laøm cuûa chuùng ta hôïp phaùp hay khoâng thì can

gì ñeán ngöôi”. Bí-soâ khaát thöïc nghe roài lieàn suy nghó: “Ta thaät khoâng neân ñi cuøng vôùi nhöõng ngöôøi aùc haïnh naøy”, nghó roài lieàn quay trôû laïi röøng

Theä-ña , caùc Bí-soâ thaáy trôû veà lieàn hoûi thaêm coù an laïc khoâng, lieàn ñaùp: “Khoâng an laïc, hoï laøm nhöõng haïnh xaáu laøm toån thöông ñeán Phaät phaùp”. Bí-soâ khaát thöïc ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài cheâ traùch, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy quôû traùch Luïc chuùng roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ñi chung moät ñöôøng vôùi Bí-soâ ni, phaïm Ba-daät-ñeå-ca”. Sau ñoù coù nhieàu Bí-soâ ni ôû thaønh Vöông xaù an cö ôû chuøa Vöông Vieân ba thaùng xong muoán ñeán trong vöôøn Caáp-ñaûnh leã Theá toân neân thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân, nhöng khi thaáy trong ñoaøn coù Bí-soâ, sôï phaïm hoïc xöù neân tìm ñoaøn thöông buoân khaùc, khoâng ngôø trong ñoaøn thöông buoân naøo cuõng coù Bí-soâ neân baøn vôùi nhau laø ñi theo sau ñoaøn thöông buoân, ñeán choã hieåm naïn khoâng theo kòp neân bò giaëc cöôùp ñoaït heát taøi vaät. Khi ñeán ñöôïc truù xöù cuûa ni ôû thaønh Thaát-la-phieät, caùc ni thaêm hoûi coù an laïc khoâng, lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi cho caùc ni nghe roài than thôû: “Chín möôi saùu phaùi ngoaïi ñaïo coøn ruõ loøng thöông ngöôøi nöõ, chæ coù Theá toân laø boû rôi chuùng ta khieán chuùng ta khoâng nôi nöông töïa môùi bò giaëc cöôùp”. Caùc ni nghe roài baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi tröø thôøi nhaân duyeân. Sau ñoù laïi coù nhieàu Bí-soâ thaùp tuøng theo ñoaøn thöông buoân du haønh thieáu thöùc aên, Phaät noùi neân mang theo thöùc aên ñi ñöôøng, caùc Bí-soâ khoâng bieát baûo ai mang, Phaät noùi neân baûo Caàu tòch, neáu khoâng coù caàu tòch thì Bí-soâ thay nhau mang. Laïi coù nhieàu Bí-soâ khi du haønh bò bònh, caùc Bí-soâ khoâng bònh boû hoï ôû laïi roài ñi, Phaät noùi khoâng neân boû ôû laïi, phaûi khieâng ñi theo, Bí-soâ söùc yeáu khoâng khieâng noåi, Phaät noùi neáu coù Bí-soâ ni thì baûo cuøng khieâng. Luùc ñoù Bí-soâ khieâng ñaèng ñaàu, ni khieâng daèng chaân beøn khôûi nhieãm taâm, Phaät noùi Bí-soâ neân khieâng ñaèng chaân, ni khieâng ñaèng ñaàu. Khi ñeán moät thoân xoùm, taát caû ñeàu lo cho ngöôøi bònh, khoâng ai ñi khaát thöïc neân thöùc aên thieáu thoán, Phaät noùi neân ñeå moät ngöôøi ôû laïi nuoâi bònh, nhöõng ngöôøi khaùc neân ñi khaát thöïc. Do caùc nhaân duyeân treân neân phaät baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ñi chung ñöôøng vôùi Bí-soâ ni tröø thôøi nhaân duyeân, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Bí-soâ ni laø chæ cho chuùng möôøi hai ni. Thôøi nhaân duyeân laø neáu coù naïn duyeân thì ñöôïc cuøng ñi thaùp tuøng thep ñoaøn thöông buoân, neáu khoâng coù ñoaøn thöông buoân thì khoâng ñöôïc ñi.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 33
467

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo?: Neáu coù Bí-soâ cuøng Bí-soâ ni cuøng ñi theo ñoaøn thöông buoân quaù nöûa Caâu-loâ-xaù ñeáu phaïm AÙc-taùc, moät Caâu-loâ-xaù trôû leân ñeàu phaïm ñoïa. Neáu töø thoân xoùm ñeán ñoàng troáng hoaëc töø ñoàng troáng ñeán thoân xoùm ñeàu döïa theo daëm ñöôøng keå treân maø keát toäi. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Baûy: CUØNG BÍ SOÂ NI ÑI CHUNG TREÂN MOÄT THUYEÀN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät. duyeân khôûi gioáng nhö trong giôùi treân, Luïc chuùng cuøng chuùng möôøi hai ni ñi chung treân moät thuyeàn khieán moïi ngöôøi cheâ traùch, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät quôû traùch Luïc chuùng roài cheá hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng Bí-soâ ni ñi chung moät thuyeàn, phaïm Ba- daät-ñeå-ca”. Sau ñoù caùch vöôøn caáp khoâng xa coù moät con soâng teân laø nan ñoä, beân kia soâng coù moät thoân xoùm, trong thoân naøy moät tröôûng giaû phaùt taâm xaây caát moät ngoâi chuøa lôùn muoán cuùng cho Taêng, neân thieát trai thænh hai boä taêng ni ñeán cuùng döôøng. Luùc ñoù coù moät coâ ni sieâng tu phaåm thieän suy nghó: “Hoâm nay khoâng ñi khaát thöïc, ta neân tu phaåm thieän gaàn ñeán giôø haõy ñeán choã phoù thænh”. Khi gaàn ñeán giôø ra bôø soâng muoán qua ñoø thì thaáy coù Bí-soâ treân thuyeàn, sôï phaïm hoïc xöù neân ôû laïi chôø chuyeán ñoø sau, khoâng ngôø caùc chuyeán ñoø sau ñeàu coù Bí-soâ, cuoái cuøng khoâng coøn ñoø naøo qua soâng, coâ ni thaáy ñaõ treã giôø neân quay trôû veà chuøa. Luùc ñoù theá löïc cuûa giôø aên vaãn coøn, coâ ni tieáp tuïc tu phaåm thieän, ñeán khi theá löïc cuûa giôø aên heát môùi naèm xuoáng. Caùc ni thoï thöïc xong trôû veà thaáy coâ naèm lieàn noùi: “Tham aên chi cho quaù no vöøa veà ñeán lieàn naèm”, coâ ni naøy noùi: “Toâi khoâng coù ñi phoù thænh”, caùc ni hoûi nguyeân do lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc ni baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ cuøng ñi chung thuyeàn vôùi Bí-soâ ni, hoaëc xuoâi doøng hoaëc ngöôïc doøng tröø ñoø ngang, phaïm Ba-daät-ñeå- ca.” Xuoâi doøng laø xuoâi xuoáng haï löu, ngöôïc doøng laø ngöôïc veà thöôïng löu, ñoø ngang laø töø bôø naøy qua thaúng bôø beân kia. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ cuøng ñi chung thuyeàn vôùi ni tính theo xa gaàn keát toäi gioáng nhö giôùi treân, khoâng phaïm cuõng nhö giôùi treân.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 33 468

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Taùm: MOÄT MÌNH NGOÀI ÔÛ CHOÃ KHUAÁT VÔÙI NGÖÔØI NÖÕ Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù OÂ-ñaø-di saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc roài ñeán nhaø coá nhò Caáp-ña. Caáp-ña töø xa thaáy OÂ-ñaø-di ñeán lieàn traûi toøa môøi ngoài, Caáp-ña ngoài ñoái dieän, OÂ-ñaø-di noùi phaùp, trong luùc noùi phaùp nhôù laïi kyû nieäm xöa neân hoûi Caáp-ña: “Coâ coù nhôù tröôùc kia ôû taïi aên uoáng vui chôi nhö vaäy nhö vaäy khoâng?, ñaùp laø nhôù. Vöøa luùc ñoù coù Bí-soâ khaát thöïc ñeán tröôùc cöûa nhaø, Caáp-ña suy nghó: “Neáu ta ñöùng daäy trao thöùc aên thì caâu chuyeän ñötù ñoaïn”, nghó roài lieàn xua tay yù baûo ñi choã khaùc, OÂ- ñaø-di thaáy xua tay lieàn noùi: “Sao coâ ôû tröôùc maët toâi laïi xua tay vôùi ngöôøi ngoaøi”, Caáp-ña noùi: “Ñoù laø Bí-soâ khaát thöïc ñeán khaát thöïc, toâi nghó… gioáng nhö ñoaïn vaên treân, neân môùi xua tay baûo ñi choã khaùc”. OÂ-ñaø-di noùi: “Toâi cuõng thöôøng ñi ñeán nhaø ngöôøi khaát thöïc, sao coâ khoâng laøm phöôùc boá thí

cho ngöôøi khaát thöïc lai xua tay baûo ñi choã khaùc". Caáp-ña nghe roài lieàn keâu vò Bí-soâ khaát thöïc trôû laïi ñeå cuùng döôøng thöùc aên, Bí- soâ khaát thöïc nhaän thöùc aên roài ñi. Khi OÂ-ñaø-di trôû veà truù xöù, Bí-soâ khaát thöïc naøy noùi vôùi OÂ-ñaø-di: "Hoâm nay nhôø coù ñaïi ñöùc maø toâi ñöôïc cuùng döôøng thöùc aên ngon nhö theá", roài hoûi: "Luùc ñoù ñaïi ñöùc ngoài cuøng moät choã vôùi ngöôøi nöõ aáy hay sao?", ñaùp: "Ñuùng vaäy", Bí-soâ khaát thöïc noùi: "Ngoài chung moät choã nhö vaäy coù hôïp lyù khoâng?", ñaùp: "Hôïp hay khoâng thì toâi cuõng ñaõ laøm roài, ñaâu can gì ñeán thaày". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát lieàn cheâ traùch roài baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ moät mình ngoài ôû choã khuaát vôùi ngöôøi nöõ, phaïm Ba-daät-ñeå-ca" Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho OÂ-ñaø-di. Ngöôøi nöõ laø chæ cho ngöôøi nöõ coù theå haønh daâm. moät mình laø khoâng coù ngöôøi thöù ba. Choã khuaát laø choã coù vaùch che, coù haøng raøo ngaên vaø coù vaûi maøn che kín. Ngoài laø ngoài trong phaïm vi moät taàm. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ moät mình ôû choã khuaát ngoài vôùi ngöôøi nöõ, khoâng coù ngöôøi thöù ba thì phaïm Ñoïa, neáu nôi ñoù coù môû roäng cöûa, coù ngöôøi qua laïi troâng thaáy ñöôïc thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 33
469

Hoïc Xöù Thöù Hai Möôi Chín: NGOÀI ÔÛ CHOÃ KHUAÁT KÍN CUØNG VÔÙI BÍ SOÂ NI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Caáp-ña ñaõ xuaát gia tôùi phieân laøm vieäc chuùng neân ôû laïi trong chuøa, coøn caùc ni khaùc ñeàu ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc. OÂ-ñaø-di khaát thöïc xong lieàn ñeán trong chuøa ni gaëp Caáp-ña, Caáp-ña ñang queùt chuøa thaáy OÂ-ñaø-di ñeán lieàn buoâng choåi böôùc ñeán chaøo hoûi, trong luùc hoûi chuyeän OÂ-ñaø-di lieàn nhôù laïi kyû nieäm tröôùc kia neân hoûi Caáp-ña coù nhôù khoâng gioáng nhö duyeân khôûi cuûa giôùi treân, luùc ñoù coù moät ni bònh ôû trong chuøa nhìn thaáy khoâng bieát hai ngöôøi noùi chuyeän gì maø noùi laâu nhö vaäy. Luùc ñoù Caáp-ña noùi: "Thaùnh giaû neân veà, neáu chö ni veà thaáy toâi queùt chöa xong seõ khieån traùch". OÂ-ñaø-di ñi khoâng bao laâu sau caùc ni veà ñeán thaáy queùt chuøa chöa xong lieàn quôû queùt sao laâu theá, vò ni bònh lieàn ñem söï vieäc treân keå laïi, caùc ni nghe roài quôû traùch Caáp-ña. Caùc Bí-soâ nghe bieát ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nay cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ moät mình ôû choã khuaát kín ngoài cuøng vôùi Bí-soâ ni, phaïm Ba-daät- ñeå-ca". Töôùng phaïm gioáng nhö giôùi treân.

Hoïc Xöù Thöù Ba Möôi: BIEÁT BÍ SOÂ NI KHEN NGÔÏI MAØ ÑÖÔÏC THÖÙC AÊN Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù cuï thoï Ñaïi Ca-dieáp-ba ôû trong vöôøn phía Ñoâng cuûa thaønh nôi nhaø Loäc töû maãu,

vaøo xeá chieàu cuï thoï töø caûnh tònh ñöùng daäy ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät baûo cuï thoï Ca-dieáp-ba: “Thaày nay tuoåi giaø söùc yeáu, y phaán taûo quaù naëng neân xaû, haõy nghe ta nöông ôû trong chuùng thoï bieät thænh thöïc vaø y cuûa thí chuû cuùng roài caét roïc may thaønh y, nhuoäm cho hoaïi saéc roài thoï trì”. Cuï thoï vaâng lôøi Phaät daïy ñaûnh leã roài trôû veà. Trong thaønh coù moät tröôûng giaû nhieàu ñeâm suy nghó: “Toân giaû Ca-dieáp-ba laø ngöôøi xöùng ñaùng ñöôïc nhôn thieân cung kính cuùng döôøng, ta phaûi vaøo luùc naøo ñoù thænh toân giaû ñeán nhaø thoï thöïc”, do nghó nhö vaäy neân khi nghe bieát toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy chòu nöông ôû trong chuùng vaø thoï bieät thænh thöïc, tröôûng giaû lieàn ñeán choã toân giaû ñaûnh leã roài ngoài moät beân, toân giaû noùi phaùp yeáu cho tröôûng giaû nghe ñöôïc lôïi hæ roài, tröôûng giaû lieàn nghó: “Neáu ta chæ thænh rieâng toân giaû, coù theå toân giaû khoâng nhaän lôøi, ta neân thænh boán vò”, nghó roài lieàn chaép tay baïch: “Thaùnh giaû, con xin thænh thaùnh giaû cuøng boán vò ñoàng phaïm haïnh ngaøy mai ñeán nhaø con thoï thöïc”, toân giaû im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát toân giaû ñaõ nhaän lôøi

lieàn ñaûnh leã roài ra veà. Veà ñeán nhaø tröôûng giaû noùi vôùi vôï: “Toâi ñaõ nhieàu ñeâm suy nghó... gioáng nhö ñoaïn vaên treân... ñeán nhaø thoï thöïc. Vöøa roài toâi ñaõ thænh ñöôïc toân giaû vaø boán vò saùng mai ñeán nhaø thoï thöïc, hieàn thuû neân chuaån bò caùc moùn aên thöôïng dieäu ñeå cuùng döôøng”, ngöôøi vôï nghe roài lieàn lo lieäu ñaày ñuû. Saùng ngaøy tröôûng giaû suy nghó: “Trong ba taàng laàu neáu ta doïn ôû taàng döôùi thì sôï nhöõng ngöôøi khaát thöïc ñeán laøm oàn naùo, neáu doïn ôû taàng treân thì sôï chim quaï bay ñeán laøm nhô baån, vaäy ta neân doïn ôû taàng giöõa”, chuaån bò ñaâu ñoù xong xuoâi lieàn cho söù giaû ñeán baùo laø thôøi ñeán. Toân giaû vaøo saùng sôùm cuøng boán vò ñoàng phaïm haïnh ñi ñeán nhaø tröôûng giaû leân treân taàng giöõa ngoài vaøo choã ngoài. Luùc ñoù coù Bí-soâ ni Thoå la-nan-ñaø ñeán nhaø tröôûng giaû khaát thöïc gaëp vôï cuûa tröôûng giaû lieàn chuù nguyeän cho baø ñöôïc dieäu töôùng, khoâng bònh soáng laâu, vôï tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû, hoâm nay toâi raát baän khoâng raûnh cho coâ”, Bí-soâ ni hoûi baän vieäc gì, vôï tröôûng giaû noùi: “Hoâm nay nhaø toâi thieát thöïc cuùng döôøng toân giaû Ca-dieáp-ba vaø boán vò ñoàng phaïm haïnh, caùc vò ñaõ ñeán roài, coâ haõy ñi nôi khaùc”, Bí-soâ ni nghe roài lieàn noùi: “Thaày aáy laø ngoaïi ñaïo xuaát gia raát ngu ñoän, coù nhieàu vò thuoäc doøng hoï Thích ca xuaát gia ñaày ñuû giôùi haïnh, laø baäc ñaïi phaùp sö laõo thoâng ba taïng bieän taøi voâ ngaïi sao khoâng thænh cuùng döôøng maø laïi thænh haïng ngöôøi naøy”. Toân giaû Ca-dieáp-ba ngoài ôû taàng treân nghe roài lieàn suy nghó: “Khoâng neân ñeå coâ ni naøy taïo nhieàu nghieäp aùc”, neân toân giaû taèng haéng maáy tieáng vang leân nhö tieáng chuoâng. Bí-soâ ni nghe Dieäu-aâm bieát laø Ñaïi Ca-dieáp-ba lieàn noùi: “Thì ra baäc ñaïi long töôïng ñaõ ôû trong nhaø”. Tröôûng giaû nghe roài lieàn suy nghó: “Vöøa roài noùi laø ngoaïi ñaïo xuaát gia raát ngu ñoän, baây giôø laïi noùi laø baäc ñaïi long töôïng”, nghó roài töùc giaän ñi xuoáng laàu, Bí-soâ ni nghe tieáng chaân

bieát tröôûng giaû töùc giaän seõ gaây baát lôïi cho mình neân voäi böôùc ra khoûi nhaø, tröôûng giaû noùi voùi theo: “Töø nay veà sau ñöøng böôùc ñeán nhaø toâi”. Tröôûng giaû trôû vaøo nhaø töï tay daâng caùc moùn aên thöôïng dieäu cuùng döôøng, toân giaû thoï thöïc xong, tröôûng giaû vaø vôï laáy gheá nhoû ngoài moät beân nghe toân giaû noùi dieäu phaùp, toân giaû noùi phaùp chæ daïy ñöôïc lôïi hæ roài ra veà. Veà ñeán truù xöù toân giaû ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, con vaâng lôøi Phaät daïy nöông ôû trong chuùng vaø thoï bieät thænh thöïc. Do nhaân duyeân naøy neân hoâm nay ôû nhaø thí chuû bò moät coâ ni tröôùc maéng laø ngoaïi ñaïo xuaát gia raát ngu ñoän, sau laïi khen laø baäc ñaïi long töôïng. Theá toân, con laâu nay töï ôû nôi Lan-nhaõ, khen ngôïi Lan-nhaõ; töï ñi khaát thöïc vaø khen ngôïi khaát thöïc; töï ôû nôi goác caây vaø khen ngôïi ôû nôi goác caây; töï maëc y phaán taûo vaø khen nôïi y phaán taûo”. Phaät baûo toân giaû Ca-dieáp-ba: “Thaày thaáy lôïi ích gì khi ôû nôi Lan-nhaõ vaø khen ngôïi Lan-

nhaõ; töï ñi khaát thöïc vaø khen ngôïi khaát thöïc; töï ôû nôi goác caây vaø khen ngôïi ôû nôi goác caây; töï maëc y phaán taûo vaø khen ngôïi y phaán taûo?”, toân giaû baïch Phaät: “Theá toân, con thaáy hai ñieàu lôïi: Moät laø ñöôïc hieän taïi laïc truù, hai laø ôû ñôøi sau coù theå laøm caây ñuoác lôùn soi ñöôøng chaùnh cho nhieàu ngöôøi, luùc ñoù moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát noùi raèng: Thôøi Phaät coøn taïi theá coù Bí-soâ xaû tuïc xuaát gia tònh tu phaïm haïnh ñöôïc Phaät taùn thaùn, ñöôïc ngöôøi trí khen ngôïi töï ôû nôi Lan-nhaõ… Caùc Bí-soâ nghe ñöôïc vieäc naøy ñeàu töï ñieàu phuïc saùch taán, nhö thuyeát tu haønh, sieâng caàu ñaïo xuaát theá ñöôïc an lac truï”. Phaät nghe roài lieàn khen ngôïi toân giaû: “Thaày coù theå soáng ñöôïc nhö vaäy laø ñaõ laøm ñieàu Lôïi-ích cho caùc ñoàng phaïm haïnh ôû ñôøi vò lai vaø thöông xoùt ban aân hueä cho trôøi ngöôøi trong theá gian khieán hoï ñöôïc giaûi thoaùt. Naøy Ca-dieáp-ba, neáu coù ngöôøi naøo huûy baùng haïnh Ñoã ña, ta seõ huûy baùng ngöôøi aáy; neáu coù ngöôøi naøo khen ngôïi haïnh Ñoã-ña, ta seõ khen ngôïi ngöôøi aáy, vì sao, vì ta thöôøng khen ngôïi haïnh Ñoã-ña naøy laø hôn heát trong caùc haïnh, töø nay thaày coù theå thöôøng ôû nôi Lan-nhaõ vaø khen ngôïi Lan-nhaõ… khen ngôïi maëc y phaán taûo”. Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá hoïc xöù. Thôøi gian sau gaëp luùc theá gian maát muøa ñoùi keùm, khaát thöïc khoù ñöôïc nhöng caùc Baø-la-moân cö sæ tònh tín ñoái vôùi caùc baäc kyø tuùc ñöùc haïnh vaãn thöôøng cuùng döôøng. moät hoâm Luïc chuùng vaøo thaønh khaát thöïc xong lieàn ñeán choã chuùng möôøi hai ni, caùc ni môøi thoï tieåu thöïc, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Ñöôïc thöùc aên nhö theá chöa goïi laø cöùu giuùp, neáu caùc coâ coù theå khuyeán hoùa caùc Baø-la-moân cö só tònh tín thöôøng cuùng döôøng cho caùc baäc kyø ñöùc xoay laïi cuùng döôøng cho chuùng toâi, ñoù môùi goïi laø cöùu giuùp”. Chuùng möôøi hai ni vaâng lôøi laøm theo lôøi cuûa Luïc chuùng, Bí-soâ ni Thoå la-nan-ñaø saùng sôùm vaøo thaønh khaát thöïc ñeán nhaø thí chuû cuûa toân giaû Kieáu traàn nhö khuyeán hoùa nhö sau: “Neáu thí chuû coù theå cuùng döôøng cho ngöôøi thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia laõo thoâng ba taïng, bieän taøi voâ ngaïi, laø baäc ñaïi phaùp sö thì thí chuû seõ ñöôïc phöôùc

thuø thaéng hôn", thí chuû hoûi: "Ai thuoäc doøng hoï Thích xuaát gia coù ñuû caùc ñöùc nhö theá?", ñaùp: "Chính laø Thaùnh giaû Nan-ñaø", thí chuû nghe lôøi khuyeán hoùa naøy lieàn xoay sang cuùng cho Nan-ñaø. Cöù khuyeán hoùa nhö theá taát caû söï cuùng döôøng cuûa caùc baäc kyø ñöùc ñeàu xoay sang cuùng cho Luïc chuùng, Luïc chuùng moãi saùng sôùm ñeàu ñeán nhaø caùc thí chuû naøy nhaän ñaày ñuû thöùc aên cuùng döôøng roái ang veà truù xöù, caùc Bí-soâ gaïn hoûi, Luïc chuùng noùi: "Toâi nhôø caùc ni khuyeán hoùa giuùp môùi ñöôïc ñaày ñuû thöùc aên cuùng döôøng nhö theá naøy", caùc Bí-soâ noùi: "Caùc vò ñaõ sai caùc ni ñi khuyeán hoùa cho mình thoï duïng nhö vaäy hay sao?", ñaùp: "Coù gì khoâng ñöôïc, haù chuùng toâi coù theå nhòn ñoùi maø

cheát hay sao". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn cheâ traùch, ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nhaân duyeân Bí-soâ ni khen ngôïi maø ñöôïc thöùc aên, khi thoï duïng phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Laïi coù duyeân khôûi: Trong thaønh Thaát-la-phieät coù moät tröôûng giaû laøm hai coâng vieäc laø buoân baùn vaø laøm ruoäng. ÔÛ trong ñoàng ruoäng sau khi caøy böøa vaø gieo maï xong, oâng caát moät caùi choøi beân caïnh ruoäng ñeå troâng coi giai ñoaïn ñaàu roài mang haøng hoùa ñeán phöông khaùc kinh doanh buoân baùn. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ khaát thöïc du haønh ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät thaáy caùi choøi naøy lieàn suy nghó: "Choã naøy nhaøn tònh, ta coù theå taù tuùc qua ñeâm", nghó roài ngaøy naøo khaát thöïc xong cuõng vaøo trong caùi choøi naøy taïm nghæ, cuõng nhôø coù ngöôøi neân chim choùc höôu nai... khoâng ñeán xaâm haïi hoa maøu, laïi theâm thôøi tieát thuaän hoøa neân luùa ñöôïc muøa. Luùc ñoù tröôûng giaû kinh doanh mua baùn xong trôû veà, khoâng bieát luùa coù ñöôïc muøa khoâng neân voäi ra ruoäng xem. Nhìn thaáy luùa chín ñeàu oâng lieàn suy nghó: "Ruoäng cuûa ta gieo gioáng xong khoâng coù raøo daäu cuõng khoâng ai troâng coi, vì sao luùa laïi chín ñeàu nhö theá naøy", nghó roài lieàn xem xeùt chung quanh thaáy coù daáu chaân ngöôøi, laàn theo daáu chaân tôùi caùi choøi beân caïnh ruoäng, nhìn qua khe cöûa thaáy coù moät vò sö ñang ngoài kieát giaø thieàn tö. Tröôûng giaû bieát luùa ñöôïc toát laø nhôø vò sö naøy neân böôùc vaøo hoûi: "Thaùnh giaû ôû ñaây sao?", ñaùp phaûi, tröôûng giaû noùi: "Ñaây laø ruoäng luùa cuûa toâi, may nhôø coù thaùnh giaû ôû trong ñaây neân luùa ñöôïc toát nhö theá. Thaùnh giaû caàn gì cöù tuøy yù laáy duøng, saùng mai thænh Thaùnh giaû ñeán nhaø toâi thoï thöïc", Bí-soâ noùi: "Toâi laø ngöôøi khaát thöïc, khoâng thoï ngöôøi khaùc thænh thöïc neân khoâng theå nhaän lôøi". Tröôûng giaû ñaûnh leã roài ra veà, veà ñeán nhaø noùi vôùi vôï: "Hieàn thuû haõy söûa soaïn laïi kho laãm chuaån bò thu hoaïch luùa, luùa ñöôïc muøa laø nhôø coù moät Thaùnh giaû nöông ôû trong caùi choøi maø toâi ñaõ caát beân caïnh ruoäng", ngöôøi vôï noùi: "Sao oâng khoâng môøi vò aáy veà nhaø thoï thöïc?", ñaùp: "Toâi coù thænh nhöng Thaùnh giaû noùi raèng toâi laø ngöôøi khaát thöïc khoâng thoï ngöôøi khaùc thænh thöïc", ngöôøi vôï noùi:

“Thaùnh giaû thöôøng phaûi traûi qua moät traêm cöûa nhaø khaát thöïc môùi ñuû no, oâng neân trôû laïi tha thieát thænh môøi, nhaát ñònh vò aáy seõ nhaän lôøi”. Tröôûng giaû nghe lôøi vôï trôû laïi choã Bí-soâ ñaûnh leã roài baïch: “Xin Thaùnh giaû thöông xoùt saùng mai ñeán nhaø toâi thoï thöïc, xin chôù choái töø lôøi thænh caàu tha thieát naøy”, Bí-soâ thaáy tröôûng giaû tha thieát thænh beøn im laëng nhaän lôøi, tröôûng giaû bieát Bí-soâ nhaän lôøi lieàn ñaûnh leã roài ra veà, veà ñeán nhaø lieàn baûo vôï: “Thaùnh giaû ñaõ nhaän lôøi, hieàn thuû haõy lo chuaån bò caùc moùn aên thöôïng dieäu”. Saùng hoâm sau caùc

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 33
473

Bí-soâ khaát thöïc khaùc ñeán caùi choøi keâu Bí-soâ cuøng vaøo thaønh khaát thöïc, Bí-soâ naøy noùi: “Ñaõ nhaän lôøi tröôûng giaû thænh thöïc neân khoâng cuøng ñi vôùi caùc thaày ñöôïc”. Luùc ñoù Bí-soâ ni Thoå la-nan-ñaø ñi khaát thöïc ñeán nhaø tröôûng giaû gaëp vôï tröôûng giaû lieàn chuù nguyeän ñöôïc dieäu töôùng, khoâng bònh soáng laâu, vôï tröôûng giaû noùi: “Thaùnh giaû haõy ñi vì toâi ñang lo laéng khoâng theå cho nhau”, hoûi: “Lo laéng vieäc gì?”, ñaùp: “Hoâm nay nhaø toâi thænh moät Bí-soâ khaát thöïc ñeán thoï thöïc nhöng giôø naøy vaãn chöa thaáy ñeán neân toâi lo laéng”, Bí-soâ ni noùi: “Neáu toâi ñi baùo thöùc aên ñaõ söûa soaïn xong, vò aáy ñeán thì baø coù cho toâi thöùc aên khoâng?”, ñaùp seõ cho, laïi hoûi: “Coøn coù baïn cuûa toâi vaø moät coâ ni giöõ chuøa nöõa”, ñaùp ñeàu seõ cho, Bí-soâ ni nghe roài lieàn suy nghó: “Saùng sôùm caùc Bí-soâ vaøo thaønh khaát thöïc thì giôø naøy saép ra, neáu giôø naøy vò naøo vaøo thaønh thì vò aáy chính laø ngöôøi thoï tröôûng giaû thænh thöïc”, nghó roài lieàn ñöùng ôû cöûa thaønh chôø Bí-soâ vaøo thaønh. Luùc ñoù Bí-soâ tu phaåm thieän xong lieàn ñaép y vaøo thaønh, Bí-soâ ni lieàn böôùc tôùi hoûi: “Coù phaûi thaùnh giaû ñöôïc tröôûng giaû thænh thöïc”, ñaùp phaûi, Bí-soâ ni noùi: “Toâi ôû nhaø ñoù ñaõ khen ngôïi thaùnh giaû”, Bí-soâ hoûi: “Toâi ñaâu coù baûo coâ ñeán nhaø ñoù khen ngôïi toâi”, Bí-soâ lieàn suy nghó: “Theá toân ñaõ daïy neáu do Bí-soâ ni khen ngôïi maø ñöôïc thöùc aên thì khoâng neân aên, ta neân trôû veà chôù khoâng vì vieäc naøy maø phaïm toäi”, nghó roài lieàn quay veà khoâng ñeán choã thænh thöïc nöõa. Bí-soâ ni thaáy vaäy lieàn noùi: “Thoâi chôù toâi ñaâu quen bieát Thaùnh giaû laøm sao khen ngôïi ñöôïc”, Bí-soâ noùi: “Neáu lôøi noùi tröôùc cuûa coâ laø thaät thì lôøi noùi sau laø hö doái. Coøn neáu lôøi noùi sau laø thaät thì lôøi noùi tröôùc laø hö doái, coâ laø ngöôøi nhö vaäy hay sao”, noùi roài quay trôû veà caên choøi, luùc ñoù theá löïc cuûa giôø aên chöa heát neân Bí-soâ tieáp tuïc tu phaåm thieän, khi theá löïc cuûa giôø aên heát roài môùi naèm xuoáng nghæ. Luùc ñoù caùc Bí- soâ khaát thöïc ñeán thaáy naèm lieàn noùi: “Thaày tham aên chi cho quaù no ñeán noåi vöøa trôû veà lieàn naèm”, ñaùp: “Toâi khoâng coù ñi phoù thöïc”, caùc Bí-soâ hoûi nguyeân do, Bí-soâ lieàn ñem vieäc treân keå laïi, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Tröø thí chuû ñaõ thænh tröôùc, thoï thöïc khoâng phaïm”. Luùc ñoù Theá toân khen ngôïi ngöôøi trì giôùi, cheâ traùch ngöôøi phaù giôùi roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai, neân noùi laïi hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ bieát nhaân duyeân Bí-soâ ni khen ngôïi

maø ñöôïc thöùc aên, khi thoï thöïc phaïm Ba-daät-ñeå-ca, tröø thí chuû coù thænh tröôùc" Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng, Bí-soâ ni laø chæ cho Thoå la-nan-ñaø. Khen ngôïi coù hai laø khen ngôïi veà trì giôùi vaø khen ngôïi veà Ña vaên. Tröø thí chuû coù thænh tröôùc laø thí chuû ñaõ thænh tröôùc, Bí-soâ cuõng ñaõ nhaän lôøi thì duø ni coù khen ngôïi, aên cuõng khoâng phaïm.

Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Coù nhieàu Bí-soâ ñaõ thoï ngöôøi tuïc thænh thöïc, neáu Bí-soâ ni ñeán choã ñoù hoûi thieát thöïc cuùng döôøng ai, thí chuû ñaùp laø Bí-soâ , ni hoûi naáu moùn gì, thí chuû ñaùp naáu moùn buùn, ni noùi neân duøng loaïi buùn coïng nhoû vì Bí-soâ kia chöùng quaû döï löu hoaëc Nhaát lai, Baát lai, A-la-haùn. Ni laïi hoûi duøng loaïi söõa gì, thí chuû noùi söõa cöøu, ni noùi neân duøng söõa boø vì Bí-soâ kia chöùng töù quaû... cho ñeán caùc loaïi rau traùi, baùnh ñeàu khuyeân duøng loaïi ngon hôn vì Bí-soâ kia chöùng töù quaû. Neáu Bí-soâ bieát Bí-soâ ni kia khen ngôïi nhö vaäy laø hö doái maø vaãn thoï thöïc thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu Bí- soâ ni khen ngôïi Bí-soâ laø ngöôøi laõo thoâng ba taïng neân duøng thöùc aên ngon cuùng döôøng, aên thì phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ thaät söï chöùng quaû vaø laõo thoâng ba taïng thì duø ni coù khen ngôïi maø ñöôïc thöùc aên, aên cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.